

Asia: VN/34707/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvien välittömien kustannusten määrittämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Korvauksen perusteena olevat kulut (erityisesti luonnoksen 3 §)

Todellisten toimitiloihin liittyvien käyttökustannusten selvittäminen kunnissa lisää hallinnollista taakkaa ja välittöminä kustannuksina tulisi hyväksyä ainakin vuokrasopimuksen voimassaoloajalta laskennalliset käyttökustannukset. Kustannuksina tulisi hyväksyä kaikki kustannukset, jotka vuokratuloilla on tarkoitettu katettavaksi ja kustannuksiksi tulisi hyväksyä myös pääomaan liittyvät kustannukset eli kiinteistöön sidotun oman ja vieraan pääoman kustannukset, kiinteistön kulumista kuvaavat poistot, maanvuokran osuus ja kiinteistöön liittynyt tekninen riski. Pääomakustannukset tulisi määritellä laskennallisesti hallinnollisen taakan minimoimiseksi.

Siirtymäkauden vuokrien määrittämistä koskevalla asetuksella on hyväksytty laskennalliset kustannukset, jotka vuokratuotoilla on tarkoitettu katettavan. Korvauksen perusteeksi määriteltävien kulujen ja tuottojen on vastattava sisällöllisesti toisiaan.

Yhtiöittämisvelvoitteeseen liittyvät kulut tulee myös hyväksyä välittömiksi kustannuksiksi. Mikäli vuokrattuihin kiinteistöihin liittyvä toiminta olisi edelleen kuntien omaa toimintaa, ei yhtiöittämisjärjestelyjä olisi kunnissa tarvinnut tehdä eikä niihin liittyviä kustannuksia olisi syntynyt. Näin ollen kustannukset, jotka liittyvät yhtiöittämiseen sekä markkinaehtoisien hinnan selvittämiseen ovat kustannuksia, jotka johtuvat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta ja niihin liittyvistä omaisuusjärjestelyistä.

Korvauksen perusteena olevat tuotot (erityisesti luonnoksen 4 §)

-

Muut huomionne asetusluonnoksesta

Asetusluonnoksen mukaan korvauksen perustana olevat välittömät kustannukset ovat kustannuksia, jotka ovat toteutuneet suoriteperusteen mukaisesti aikavälillä 1.1.2023-31.12.2027, jos hyvinvointialue ei ole käyttänyt voimaannpanolain mukaista oikeutta toimitilan vuokrasopimuksen pidentämiseen. Esitetty määräaika on liian lyhyt. Mikäli kunta ei löydä vuokrasopimuksen päättymisen jälkeen toimitiloille muuta vaihtoehtoista ratkaisua, kuin rakennuksen purkaminen, tulee useimmissa kunnissa purkamisen kustannukset sellaisiksi, että purkaminen tulee kilpailuttaa. Kilpailuttamisprosessi vie aikaa, minkä lisäksi hankintapäätöksestä on mahdollista valittaa. Markkinaoikeuden ja hallinto-oikeuden käsittelyajat ovat usein pitkiä eikä purkamista näin ollen ehdittäisi välttämättä edes toteuttamaan ennen määräajan päättymistä.

Esityksen mukaan korvauksen perusteena ei pidettäisi rahoituskuluja siltä osin, kuin ne eivät ole kohdistettavissa ko. olevaan kunnan omaisuuteen eli korvauksen perusteena oleviin kuluihin voisi lukeutua ainoastaan tiettyyn toimitilaan liittyvät lainan korko- ja muut rahoitusmenot. Kunnissa omaisuuteen liittyviä rahoituskuluja, kuten lainoja ja korkoja, ei ole kohdistettu tiettyyn omaisuuteen, joten rahoituskulujen kohdistaminen tiettyyn toimitilaan ei käytännössä kunnissa toteudu.

Korvausmenettelyn tulee olla selkeä sekä hallinnollisesti kohtuullinen toteuttaa. Kunnilla tulisi olla yhtäläiset mahdollisuudet korvaukseen riippumatta kunnan taloudellisesta tilanteesta tai veroprosentista.

Kulmala Maria

Salon kaupunki, talouspalvelut - Salon kaupunginhallitus, 8.9.2025 § 99